

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemani ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Mi nismo in nočemo biti barbari.

Sovražniki našega naroda nam v jednomer podtikajo, da smo nekulturen, barbarski narod, katerega treba čim prej ugonobiti ter nadomestiti ga s kulturnejim.

To je obsodba našega naroda, katere ne smemo prezreti in je mirno vtakniti v žep.

V nemških, italijanskih in madjarskih listih se v jednomer čitajo izbruhi raznovrstnih očitanj na naslov našega »barbarstva« in hujskanje na to, da se nas čim prej zatré in iztrebi z zemlje.

Nedavno je objavil nek italijanski list izjavo ital. državnika de Martini-ja, ki je z ozirom na nas primorske Slovence dejal, da se barbarske narode najhitreje uniči, ako se postopa z njimi z vso brezobzirnostjo. Nemški list »Gartenlaube« pa je nedavno prinesel kratko povest pod naslovom »Edelwild«, v kateri slika Slovence kot skrajno surove ljudi, tujcem nevarne, kot breznačajno bando, s katero ni mogoče izhajati in ki je popolnoma na kraju kulture.

Da so take obdolžitve popolnoma neosnovane in krivične, vé vsakdo, ki je živel med nami Slovenci in ki hoče soditi o nas resnično in pravično. Ali seveda, naši politični sovražniki morajo imeti kako pretvezo za svojo sebično politiko med nami in ako take pretveze ne najdejo, naredijo si jo sami, da bi na ta način mogli opravičevati svoj nazor, da je Slovence kot »barbarski narod« treba iztrebiti in nadomestiti ga s »kulturnim«, nemškim ali italijanskim.

Toda tako delajo vsi oni, ki hočejo gospodovati na škodo drugih.

Najkompetentnša priča za to so pač Angleži s svojo južno-afriško politiko. Koliko pretvez in uzrokov so že navedli ti Angleži za svojo vojno proti Buro, dasi je glavni in jedini uzrok ta, ker se hočejo polastiti bogatih zakladov zlata in biserov v deželah Burov in ker hočejo raztegniti svojo kolonijalno posest tudi čez južno Afriko, čez burske republike. Pri tem jih ne vodi drugzega nego neukročljiva želja po imetju, ki je tolika, da nimajo ozira niti na to, da so Buri tudi germanski o plemu kakor Angleži. Ali da bi kakorkoli opravičili svoj grdi čin pred civilizovanim svetom, razkričavajo Bure za nekulturen, barbarski narod, katerega je zaradi tega treba ugonobiti in iztrebiti.

LISTEK.

Polabski godec.

Spisal E. Ziehen.

(Dalje.)

Boljše je bilo, ko se je bil naselil v vasi Verbentin. Prikupil se je bil kmalu ljudem s svojo živahnostjo in spretnostjo; in vsakdo se je čuval, da ni prišel z njim navskriž in naj bi tudi bil imel prav. In tako se mu je ponudila redko prilika, da bi se bil izkazal kot borilec ali metalec. Največ je bilo, če se je sprl kdaj zaradi svoje bande; ali tudi tu so bili toliko modri, da so se udali o pravem času ter obrnili vse na šalo.

Nosil je temno višnjevo obleko, ki ni bila ne »frak« ne jopič, ne suknja, imel je bombažaste hlače, zeleni oprsni in svetlordečo ovratnico. In res smešno je bilo gledati: kako je sedel tu med svojimi zvestimi, pa je zdaj tega opo-

In kdo se je pokazal nekulturnejega in bolj barbarskega baš v tej sramotni vojni? Angleži ali Buri? Pero zgodovine bo s sokrvice nedolžnih žrtev nečloveške požrešnosti pisalo o barbarstvu Angležev, a slavilo junaške Bure, ki z brezprimerno ljubeznijo in požrtvovalnostjo branijo svojo domovino, a se pri tem še izkazujejo prave Samaritane nasproti onemoglim sovražnikom. —

Kar se tiče »barbarstva«, kakoršno podtikajo nam Slovencem naši politični sovražniki, se jednako pač nahaja v vsakem narodu. Pa poglejmo k Nemcem, poglejmo zlasti na Prusko, kjer je ne le med prostim kmečkim in delavskim ljudstvom, marveč celo med povprečno inteligenco tolika surovost in moralna propalost, kakoršne bi med nami Slovenci zastoj iskal. Pa poglejmo doli v sestradano Italijo! Ondi je dve tretjini prebivalstva, ki se valja takorekoč — v lastnem blatu in mej katerim so umori in poboji nekaj vsakdanjega. Zakaj ni ital. državnik de Martini obrnil svojih oči rajši mej svoje rojake?

Toda, kakor rečeno: našim sovražnikom ni na poti naše »barbarstvo«, marveč na poti smo jim sploh mi, ker bi radi imeli naše pokrajine, da z njimi povekšajo svoje. Da nismo barbari, marveč kulturni ljudje in tujcem ne nevarni marveč jako uljudni narod, to lahko dokažejo ne le naši merodajni krogi, pri katerih dan na dan prosjačimo, žal da mnogokrat zaman! raznih šol in drugih kulturnih sredstev, marveč to lahko dokažejo tudi razni tuji turisti in drugi nemški in italijanski privandrance, ki iščejo pri nas kruha, zdravja in razvedrila.

Ker pa smo že pri točki »surovost in barbarstvo«, moramo v opomin našemu ljudstvu zapisati še dve, tri.

Kakor vidimo, tujci izkoristijo proti nam vsako najmanjšo našo napako. Ako se med Slovenci kje pojavi kak pretep ali kaj drugzega, kar baš ne priča o visoki kulturi, pa slučajno za to izve naš nasprotnik, — hajd v javne liste, knjige in brošure gromad zlobnih izmišljotin o našem barbarstvu! Mi smo prepričani, da bodo tujci izrabili tudi naš žalostni prepir v namen, da nas prikažejo svetu za največje suroveže in neolikance, pri katerih je kraj vsake kulture. Že s tega stališča bi morali biti jako oprezni in že s tega stališča moramo obsoditi one elemente med nami, ki so zanetili in še nadalje podžigajo domači naš prepir.

minjal, pa drugoga krotil; in migal ter se gibal zdaj sem zdaj tje.

Svatbe so mu bile glavno veselje in vir dohodkov. Navadno je trajalo to v vsem po tri ali štiri dni. In tedaj je imel dovolj prilike, da je pokazal ljudem, kaj je »dobra muzika«, pa jim pripovedal o svojih veselih potéh in burkah ter moško jedel in popival. To je znal — kakor vsi Vendi — prav dobro, in čim bolj je pil, toliko krepkeje je pihal in godel. Prenesel je pa zelo veliko in tedaj se nikoli ni opil, pač pa je včasih sumljivo kimal z glavo in sladko ginjen obračal oči proti nebu.

Marsikje se mu je ponujala lepa priložnost (partija) za zakon; saj si je veliko zaslužil z godbo, pa je bil tudi drugače postaven mož. Ali nobena deklina mu ni ugajala toliko, da bi jo bil vzela. —

„Jaz čem dobiti drzno, živahno mladenko. Pokažite mi tako in jutri bo

Ali kateri elementje so to, o tem ni treba, da še govorimo — poglejmo vsako številko »Soče« in »Primorca«, pa vidimo, kdo pri nas ščuva, zmerja, napada in draži na razpor in surovost. Ali je kje toliko surovih psov, toliko izzivanj, zmerjanja, častikraje, z jedno besedo: pouka o barbarstvu kakor v teh listih? Priprost in manj olikan človek se ob vsaki dani priliki itak hitreje spozabi do surovosti, ali kaj še, ako se ga dan na dan hujska in uči surovosti in barbarstva, kakor to delata imenovana dva lista! Kolikih uspehov svojega pouka imata že zabeležiti ti dve izdajski glasili, o tem priča vsaki shod »narodno-napredne« klike, katere v zadnjem času, z jedinim namenom izzivati in napadati ter širiti surovost, prireja nalašč v krajih, kjer nima ta klika prav nič ali le pičlo malo svojih pristašev.

Ali je tako delo kaj drugzega nego zapeljevanje in izzivanje našega mirnega ljudstva v surovost in barbarstvo? In kako moramo po vsej pravici označiti one ljudi, ki tako brezobzirno prikazujejo naše ljudstvo tujcem kot surovo in barbarsko, in je kompromitujejo pred vsem svetom? Kako drugače nego izdajalec naroda in podpiratelj tuje, nam sovražne politike?!

Kakor čujemo z raznih strani, agentje »narodno-napredne« pripravljajo zlasti za čas volitev najnezaslišanejšo surovost mej ljudstvom, pri katerih, ako ne bode posegla vmes merodajna roka, bodo »naprednjaški« izgubljeni uprizarjali in izzivali stvari, ki bi utegnile dati našim nasprotnikom na vagone gradiva za pisarjenje o naši surovosti in barbarstvu. Zaradi tega svarimo naše dobro ljudstvo, naj se ne pusti zavajati od peščice propalce do stvari, ki so v nečast narodu pred svetom.

Ako se nahaja par narodnih izdajic, katerim je vse jedno, ako se ves naš narod, nahujskan po njih, med seboj razmesari ali da pade v nenasitno žrelo tujca; ako se nahaja par tacih izdajic, pravimo, ki za svojo zabavo in morda tudi iz maščevanja pisari in hujska po »Soči« in »Primorcu« ter besni po shodih: — naše boljše ljudstvo naj se ne da zapeljati, marveč ima najpred očmi dejstvo, da s srépm očesom opazuje vsaki naš migljaj naše dežele lačni tujec ter nas slika potem barbarom, katere treba ugonobiti.

Ne, mi Slovenci, vsaj ogromna večina nas nismo in nočemo biti bar-

poroka! Tako je dejal večkrat, ko so ga dražili zaradi poroke.

II.

Kmetovo ponudbo je Debelic takoj rad sprejel. In na dan pred poroko je šel s šesterimi možmi proti nevestini hiši, da bi povelečeval z godbo slovesen obred nevestnega odhoda.

Pri vendskih svatbah se godi vse po stanovitem redu. Ženin, družice in sorodniki, prijatelji in znanci gredo slovesno po nevesto ter jo odpeljejo iz rojstne hiše. (To se godi na dan poroke, če je blizo; sicer pa prejšnji dan). Pri tem veselo pokajo biči in čuje se radostno vriskanje. Vozovi so trije; spremljajo jih mladeniči, na konjih. Na prvem vozu so godci, drugi voz pelje šestero konj, vodi jih ženin in njegovi bližnji sorodniki, in tu je posajena nevesta z družicami; na tretjem pa je nevestna »bala« (oprava).

bari! Zatorej ne za onimi naprednjaškimi hujskači, ki nas hočejo storiti za barbare! Ne za temi podajaci tujcev, marveč daleč proč od njih! Proč od resničnih barbarov!

Užitnina v deželnem zboru.

II.

To je bil pa še le začetek plesu. Dr. Tuma se je zaganjal v profesorja Berbuč-a, opetovano hotel smešiti »takega profesorja«, smešiti matematiko in njegovo matematiko, smešiti njegovo poročilo in njegove podatke. Govoril je dolgo in mnogo, skakal tja in sem, kritiziral konec poročila in začetek, začel zopet zadej, prešel v sredino, tajil je, da on ni poročevalec deželnega odbora o užitnini, zanikal, da bi imel deželni urad katerekoli podatke o tem važnem vprašanju ter se konečno spustil v navajanje podatkov o opojnih žganih tekočinah na Kranjskem ter hotel na podlagi svojih števil dokazati, da bi imela Kranjska po Berbučevem zaključku v desetih letih okolu 4,000,000 K izgube.

A mož jo je skupil; opeknel se je tako, da se ne bode igral tako hitro v deželnem zboru s takim gradivom. Smeh je silil vsem poslancem na usta, ko so slišali zatrjevati dr. Tumo, da on ni poročevalec o užitnini v deželnem zboru, da graja (?), izrečena v Berbučevem poročilu, se ne tiče njega, temveč glavarja dr. Pajerja, ki je prav za prav referent za užitnino v dež. odboru. To je trdil isti dr. Tuma, kateri je sestavil in čital odborovo poročilo o užitnini v javni seji, isti dr. Tuma, kateri je je podpisal kot referent, isti dr. Tuma, kateri je upil in razsajal po zbornici, da on je žaljen po poročilu finančnega odseka ter zahteval, naj se stavi radi tega poročevalec prof. Berbuč pred častno sodišče. Mož ima krajši spomin nego lase; v prvi seji, ko je prišlo tozadevno poročilo na dnevni red, je bil žaljen kot odborov referent po prof. Berbuč-u, v naslednji seji je pa že tajil, da on ni referent o užitnini. Poročilo finančnega odseka je bilo odgovor na užitninsko poročilo deželnega odbora, katero je dr. Tuma sestavil, spisal in podpisal; a vendar je sedaj trdil, da Berbučovo poročilo njega nič ne briga.

Neoziraje se na to, je poročevalec finančnega odseka prof. Berbuč vzel »Sočo« z dne 24. avgusta l. l. v roko ter prečital iz dr. Tumovega govora, ka-

Pri takih sprevodih je navadno prav veselo. In godci so jim le s težavo kos pri tem smehu, šalah in upitja. Ali Dobelic je znal svojo stvar; če je on bil pri sprevodu, tedaj so gotovo čuli godec. Napravil si je bil v ta namen poseben klarinet: to je: majhno rmeno petnajst palcev dolgo reč; in to je vekalo silno kričeče in presunljivo; ko bi bil kdaj poskusil to v zaprtem prostoru, gotovo bi bili utekli ljudje in živina. No, zunaj v veselem, hrupnem sprevodu je bil ta mali klarinet pač bolj na mestu.

„Ti spakeži so opiti in upijejo kakor bi gorel ves svet; tu je treba kaj posebnega vmes!“

Prišel je z bando na ženinov dvor, sprejeli so ga radostno vriskajoči, stari in mladi so se trudili, da bi ponudili kozarec splošno priljubljenemu godcu.

Ta vzdigne poln kozarec ter vzklikne: »Naj živita ženin in nevesta!«

teri je imel na javnem shodu v Dolenji Vrtojbi, sledeči odstavek: „Za užitninske stvari sem jaz (dr. Tuma) poročevalec v deželnem odboru...“

„Sedaj pa vprašam“, naglašal je referent Berbuč: „Kedaj je govoril dr. Tuma resnico, sedaj, ko trdi, da ni on odborov referent o užitnini, ali lani, ko je na javnem shodu trdil, da je on referent?“

Naši čitatelji naj si pa sami napravijo razsodbo, kaj si imajo misliti o možu, kateri je zmožen trditi v očigled takim dokazom v javni seji, da on ni poročevalec o užitnini v deželnem odboru, ter na ta način odvaliti od sebe vsako odgovornost za zle posledice v tem vprašanju. Ni to pristan dokaz, da ga nekaj teži? Boji se, da bi se tudi najpriprostejši kmetič poprašal: Zakaj se pa repenčijo ta odborniki in njegovi pristaši toliko proti užitnini v deželni reži? Če se splača pobirati užitnino privatnemu zakupniku, zakaj bi se ne splačalo to tudi deželi? Ni morda dr. Tuma v kaki denarni zvezi s tem zakupnikom?

III.

„Podatkov ni“, je trdil dr. Tuma v svojem govoru. „Deželni odbor ni imel nikakih podatkov in prof. Berbuč tudi ne.“ (Berbuč: Ni res!) „Vi ste še tisto proučili, ko Vas je Gabršček poučil v „Soči“. Tako je govoril gospod dr. Tuma v javni seji deželnega zbora; a prof. Berbuč mu je na to odgovoril, da je v našem uradu mnogo aktov, ki spadajo sem, o čemur pouči g. govornika dr. Tuma lahko predsednik finančnega odseka dr. Verzeznassi. On sam hoče navesti le nekatere podatke iz Furlanije, kateri pojasnujejo do cela, koliko nosi privatnemu zakupniku užitnina. In ti podatki so v našem računarskem uradu, tam si jih g. dr. Tuma lahko ogleda.“

„Pred seboj imam razpredelnico, dé govornik, ki kaže, koliko je plačevala tvrdka A zakupnine erarju od leta 1892-1895, koliko potem konkurenčna tvrdka B ali T od 1. 1895—1898, in koliko je dobival erar sam, ki je imel svojo užitnino v lastni reži od 1. 1898—1901.“

Tu objavljamo to razpredelnico, ki je za naše razmere zelo poučljiva.

(Glej tabelo v drugi koloni.)

Zakupnik A je plačal erarju za tri leta 296.522 K, zakupnik B ali T 402.624 K užitnine, dočim je erar sam v lastni reži dobil za zadnja tri leta 396.496 K. Zakupnik A bi bil imel torej, ako ne bi bilo konkurenčne tvrdke B ali T, v zadnjih treh letih okroglih 100.000 K čistega dobička le pri erarski užitnini, in ker je udeležena dežela sedaj z 80%, bi znašal njegov dobiček za tri leta 180.000 K le v Furlaniji.

To so domači podatki in g. dr. Tuma naj bi si jih ogledal v našem računarskem uradu.

A isti zakupnik A je imel do letošnjega leta v zakupu brez najmanjše konkurence še sledeče okraje: Goriško mesto, goriško okolico, kanalski, tolminski, bovški,

„Živela! Na zdravje!“ vzkliknejo mladenči. Nekdo pa zavpije:

„Za leto dnij bomo slavili Dobe-
ličevo svatbo!“

„Živel! Dobelice se ženi!“ vpilo je vse v divjem hrupu. „Dobelice se ženi! Živio!“

In takoj so obsuli slavljence od vseh strani ter ga pozivali naj pové: ime, stan in bivališče bodoče soproge. Se ve da niso izvedeli ničesar.

Ali vendar je ta ura odločila njegovo bodočnost.

Pri tem prizoru je slonela lepo ozaljšana družica, cvetoča, rjavooka, devetnajstletna deklina, nagajiva stvarca ob vrbi poleg vrat, gledala je z otročjim veseljem in svetlimi očmi vedno le lepega muzikanta, ki so ga tako častili. Njegovo živahno vedenje in govorjenje se jej je zdelo tako šaljivo in jej je tako ugajalo, da se je glasno nasmejala; potem pa se je vstrašila tega smeha ter zbežala strani. (Dalje pride.)

Leta	Za Cerinjanski okraj		Za Gradisceanski okraj		Za Korminski okraj		Za Tržiški okraj		Skupaj za vse okraje		Skupaj
	K	H	K	H	K	H	K	H	K	H	
1892	25.200	—	22.002	—	27.600	—	22.020	—	96.822	—	296.522
1893	25.200	—	24.240	—	27.600	—	22.020	—	99.060	—	402.624
1894	26.800	—	24.240	—	27.600	—	23.000	—	101.640	—	396.496
1895	35.100	—	32.116	—	36.518	—	30.474	—	134.208	—	129.850
1896	35.100	—	32.116	—	36.518	—	30.474	—	134.208	—	126.030
1897	35.100	—	32.116	—	36.518	—	30.474	—	134.208	—	140.616
1898	34.610	—	31.410	—	35.020	—	28.810	—	129.850	—	—
1899	32.000	—	29.394	—	34.771	—	29.864	—	126.030	—	—
1900	44.400	—	29.440	—	38.796	—	27.980	—	140.616	—	—

cerkljanski, sežanski in komenski okraj, ter plačeval erarju za užitnino letnih 220.760 K, torej za tri leta 662.280 K. Če bi imel sedaj v Furlaniji v treh letih 180.000 K čistega dobička, naj dr. Tuma izračuna, koliko bi znašal v primerju dobiček za imenovane okraje.

Tu se vidi, da so podatki v naši deželni hiši, in da si jih je znal prof. Berbuč pridobiti. Je-li tudi te proučil, ko ga je Gabršček na to opozoril? In ti podatki bidejo g. referenta o užitnini v deželnem odboru tako po zobe, da ne bode imel kmalu več nobenega v ustih, ako ni naše ljudstvo popolnoma slepo.

Shod „narodno-napredne“ v Matavunu.

(Izvirno poročilo.)

„Liberalna“, ali kakor se brez potrebe nazivlje: „narodno-napredna“ stranka goriška, priredila je v nedeljo dne 6. t. m. ob 3. uri pop. shod v Matavunu in sicer deloma pod lopo, deloma pa na dvorišču bivšega župana g. Al. Mahorčiča. Že v soboto popoldne in v nedeljo predpoldne — med službo božjo — so neki „liberalni“ trosili okrog vabila za javen shod in sicer med našimi manj zavednimi kmeti. Kar pa nas je probujenih in takih, ki mislimo s svojo glavo, smo takoj spoznali, da so to le navadne limanice, na katere lovi vladanja in dobička željna družbica svoje — cipe in kaline zlasti v takih nevarnih časih, ko potrebuje kmečkih glasov za razne mandatke. No, vendar smo se hoteli tudi mi udeležiti tega shoda in se kaj naučiti na njem, saj je bil na dnevnem redu shoda „razgovor o gospodarskem in političnem položaju“ — torej o tčkah, ki morajo v teh hudih časih jednako zanimati vsacega Slovenca. Ali glej šmenta! Prirediteljem shoda je bilo poznati, kakor da jim ne ugaja naša še poželjnija po takem koristnem pouku in kakor da se nas nekako — bojé. Mej takimi, katerih so se baje — bali, so bili zlasti zavedni Barčani, Varcji, Vatovljani, Grajani, kakor tudi Danci, Škofljani itd. Vsi ti in mi, ki smo že do grla siti raznih zasmehovanj, žaljenj in izzivanj znanega škocijanskega učitelja, bi bili torej radi slišali enkrat kaj takega, kar bi nas bilo zares okrepčalo gmočno in duševno, zato smo prišli — toda varali smo se, ni se nam privoščilo, česar smo željno pričakovali od takih „prosvitljenih narodnih voditeljev“. No, nočem raziskovati po obistih teh prirediteljev, mogoče pa je vendarle, da so se nekako bali naše — kontrole,

zaradi tega morda se je zgodilo nekaj izvanrednega.

Kakor rečeno, shod je imel biti javen, torej ob udeležbi vseh nas pouka željnih, ali h kratu se je spremenil v zaupnega. Ne vem, li je to taktika investnih shode-prirediteljev v krajih, kjer čutijo, da bi utegnili s svojimi ožimi somišljeniki biti v manjšini, ali je zares vmes kak drugi prst višje previdnosti, — z jedno besedo: prvi prvak napredne, dr. Treo je proglasil, da je c. kr. okrajno glavarstvo v Sežani javen shod prepovedalo in sicer že zadnji trenotek ter da se bode vršil zaupen. No, in zdaj je stopil v „delovanje“ navili aparat kakor že to na pamet zna, ko gre za to, narediti iz javnega zaupen shod.

Najprej je bilo treba pregledati vsacega, žal, da brez slovečih Röntgenovih žarkov! — ako je tudi gođen za udeležbo. Tu je igral poglavitno ulogo škocijanski učitelj, ki baje pozna vse Brkince od znotraj in od zunaj. S pomočjo tega „regeneratorja“ so potem dobili „ustopnico“ nekateri posebno odbrani, dočim se je najožje somišljenike pustilo „notri“ brez vsake vstopnice. Kdor je gledal to smešno komedijo razbiranja, ki se je vršilo ondi pri urodu v dvorišče, se ni mogel vzdržati smeha ali pa si je želel v roko biča, s katerim bi bil pognal od tod predrzno družbo, ki je prišla v Matavun, da razbira med nami, kdo je zanj, kdo ne. Na ta način se je posrečilo nabrati kakih 150 oseb — njih število v „Soči“ gotovo izdatno naraste*) — med njimi je bil tudi g. župnik iz Rodika.

Na shodu si kmalu opazil, kako se živahno razgovarja prvak „napredne“ dr. Treo in tudi-prvak And. Gabršček z župnikom rodiskim. Namen prvih je bil prepričati duhovnika o — „nedolžnosti“ programa „narodno-napredne“ stranke na podlagi „čistega“ narodnega načela; ko sta pa „skušnjavca“ spoznala, da g. župnik le predobro pozna „napredni“ evangelj, postala sta h kratu njegova ljuta sovražnika. In to se je pokazalo v prav grdi obliki pozneje. Ko je imel pozneje g. župnik priliko odbijati razne neosnovane napade na duhovščino ter zavračati podle laži in bedasta podtikanja o konsumnih družtvih in gosp. zadrugah, planili so vsi židoliberalni hujskači z Gabrščekom in škocijanskim učiteljem vred nad gosp. župnika z namenom, da mu dajo občutiti svojo oliko.

Zlasti se je odlikoval Andrej Gabršček, kateri spaja v zadnjih časih ves pojm o narodnem delu s pobijanjem „farjev“ in farovških kuharic (lepo spričevalo o Vaši inteligenci, gosp. Gabršček!). — Ko pa je junaška družba videla, da se g. župnik ne briga za njen smešni naskok, se je zopet pomirila, le Gabršček in „Škocijanec“ sta še renčala dalje. Silno pa ju je jezilo, ko sta stala pred kmeti po g. župniku osramočena kakor polita pudelčka.

O dr. Treotu pa je treba dostaviti, da je skesano preklical marsikako besedo, ki je bila izraz njegovih slabih informacij o rečeh, o katerih se mu je zdelo potrebno „govoriti“. Ker je namreč hodil po razne dokaze o „pogubljivosti klerikalizma“ na Kranjsko in Štajersko, ga je g. župnik tu in tam zavrnil, bolje poznaviš one razmere kakor dr. Treo, ki bi bil seveda rajše iskal zaslonbe na Goriškem, ko bi jih bil mogel najti.

No, naposled je prišel dr. Treo v nedostajanju primernišega gradiva v smislu označenega dnevnega reda, tudi na škofove zavode na Kranjskem, za katere da on in „liberalci“ nimajo niti vinarja. A zdi se, da je tu tudi nekoliko cikal na „Šolski Dom“, čeravno to ni nikak „škofov zavod“ ter da tudi za ta zavod on in „liberalci“ njegovega obzorja, nimajo niti vinarja**). Enkrat pa da se je le „spozabil“ in je daroval za škofove zavode

*) In je tudi naraslo na 250 oseb. Op. ur.

***) Popolnoma umevno, saj dr. Treotu „Šolski Dom“ baje ni dosti „odličen“ zavod, da bi bil vpisal vanj svojo hčerko. Potem tudi ni treba da daruje zanj svoje — vinarje. Op. ur.

eno krono, a se ne ve spominjati, je-li to storil kot „klerikalec“ ali iz preračunjenja, zatajivši za hip svoja prave nazore.

Tudi ljubljanskega škofa „zavarovalnica“ je prišla na mizo in to in vse, o čemer je še govoril ta prvak-kandidat, ni utrdilo v nas prepričanja, da je bil njegov govor zares gospodarske in politične važnosti.

Tako se nam je pojavil ta najnovejši brkinski kandidat. Da je prišlo k tej glumi tudi 500 poslušalcev, uverjeni smo, da jim ni skalil vode ponesrečeni hnmor glumačev naprednega tabora. Ali gotovo je, da bi jih ne bilo niti 150, da niso napolnili števila oni brezmisleci iz Rodika, Misliči in Lokve in pa „liberalci“ od Sežane pa do Matavuna in celo iz Istre in Kranjske z divaškimi socialisti vred, kajti samih domačinov je bilo mnogo več med onimi, katerih prireditelji glume niso smatrali za svoje somišljenike in torej niso dobili ustopnic.

Ves ta shod pa je napravil utis, kakor da „narodno-napredna“ slavi svoje zadnje orgije po Goriškem, z drugimi besedami, da — jemlje slovo.

Politični pregled.

Državni zbor.

V četrtek 17. t. m. se zopet snide državni zbor. Govoriti že danes o usodi tega zasedanja bi bilo prezgodaj, opomni se pa vendar lahko toliko, da znamenja niso prav ugodna, da bi državni zbor deloval, ker so deželnozborske volitve na Češkem pokazale, da so radikalni življi na obeh straneh prišli še bolj na površje.

Lahonsko divjaštvo v Zadru.

V Zadru so priredili laboni zaporedoma grde demonstracije proti domačinom Hrvatom. Te demonstracije so najgrši pojav lahonske podivjanosti, ki se kaže v pouličnih napadih, pobijanju oken itd. Vsled teh izgrediv zahteva hrvatsko časopisje, da se zadrška policija podržavi.

Volitve na Ogerskem.

Sedaj so znani volilni uspehi iz vseh 413 okrajev. V 263 okrajih je zmaga la vladna liberalna stranka, v 20 ljudska stranka, v 75 Košutovci, v 11 Ugronovci. V 13 okrajih so zmagali divjaki, dalje 3 Slovaki, 2 Nemca in 1 demokrat. V 23 okrajih so potrebne ožje in v dveh druge volitve. Vladna liberalna stranka v novem državnem zboru ne bo razpolagala z dvetretjinsko večino.

Vojna v južni Afriki.

Mali a junaški narod Burov se proti oholim Angležem bori tako uspešno, da postaja gospodov Chamberlain in vredna družba v Londonu strah. Da bi zadušili svojo bojazon ti Angleži, izdajati so začeli lažnjiva poročila o gibanju na bojnem polju, da bi s tem poročili ob jednem preslepili tudi angleške davkoplačevalce. Kajti le-ti so že silno vznemirjeni zaradi stroškov, ki jih požre ta vojna in davčnih bremen, ki jih jim nalaga. Ako se pomisli, da stane Angleže ta vojna vsaki teden 30 milijonov kron in da je prvotni vojni proračun prekoračen že za 375 milijonov kron itd., tedaj je umljivo razburjenje angleškega prebivalstva. Ko bi plačali vojne stroške le tisti milijonarji, ki so s svojo pohlepno vojno proučili, ne bi bilo že toliko hudo, a te stroške bode po večini moralo plačevati ubogo ljudstvo. Zaradi tega pa tudi še tako laskava izmišljena poročila lorda Kitchenerja ne vzbujajo pri ljudstvu več nobenega zaupanja. Tudi baharije vojnega ministra Brodricka ne uplivajo več.

Le-ta je poslal poslanec Sir Howard Vincentu to-le sporočilo: „Mi imamo okoli 200.000 mož in 450 topov v južni Afriki; okoli 100.000 mož se oborožuje v Angležki. Ako se bode zahtevalo novih močij, so nam na razpolago. Sedaj je na bojnem polju 69 vojnih oddelkov, ki so z vsem preskrbljeni in vsaki mesec odpošljemo 10.000 konj“. Tako zamore seveda govoriti oni, kogar vojna nič ne boli, ljudstvo pa, ki največ trpi, je drugega mnenja. Da so te besede puhle, pa kažejo poročila, da je vsa angleška armada oslabljena, da se pošilja v Afriko že same otroke in starce ter da Buri pobijejo Angležem toliko konj, kolikor jim jih pošljejo.

Angleži so izgubili vse ravnotežje v vojski, nobena operacija se jim več ne posreči. Minuli teden se je burski vodja Botha za hip nahajal v tesnem položaju pred generalom Lyttletonom, a mu je v kratkem ušel čez reko Bevaan.

Nad Kaplandijo in Port Elizabetom je Kitchener proglasil obsedno stanje, a

Buri so strli v teh pokrajinah! vso angleško moč, ki si meni pomagati — seveda zastoj — že s tem skrajnim sredstvom.

Domače in razne novice.

Zaroka nadvojvodinje Elizabete. Nadvojvodinja Elizabeta Marija, hči pokojnega prestolonaslednika cesarjeviča Rudolfa, se je zaročila v soboto s knezom Otonom Werand-Windischgraetzm. Ženin nadvojvodinje Elizabete je iz družine jednakorodne vladarski hiši, vendar ne pripada več vladajočim rodbinam. Zaroka se je sklenila po srčni zvezi zaročencev.

Premeščenje. G. Anton Šporc, c. kr. okrajni orožnik v Tolminu je postal c. kr. kancelist v Novem Mestu na Kranjskem. Čestitamo vrlému možu iz srca! Se svojim vestnim spolnjevanjem dolžnosti in modrim postopanjem priljubil se je vsem. Svojega katoliškega in narodnega prepričanja ni nikoli tajil. Živili!

Za „Šolski Dom“ je došlo našemu upravnistvu: E. G. v K 20 K. Hvala!

Shod pri sv. Luciji na Mostu. — Shod, katerega je sklicalo društvo „Sloga“ v nedeljo, je bil prav imeniten. Zbralo se je v prostorni dvorani nad poprejšnjim občinskim uradom nad 200 mož, samih volilcev, iz vseh občin tukajšnje županije, pa tudi s Kozarišča, Čiginja in s Pečin. Prisotni so bili izmed duhovnikov tukajšnji župnik, kurat z Idrije, vikarja s Pečin in Ponikev. Gosp. župnik Kocijančič je imel ob istem času s Cerkljani zaupen shod na Reki v soglasju z nami.

Na našem shodu je predsedoval g. Andrej Monfreda s Kosmerice, prvi podžupan volčarske županije.

G. Klavžar, odposlanec „Sloge“, je v imenu društva in društvenega predsednika dr. Gregorčiča, najprej presrečno pozdravil navzoče, potem je čisto stvarno pojasnjeval današnji politični položaj v deželi, kako je nastal današnji razpor in kako poguben utegne postati, če ne zaprečimo njegovega nadaljnega razvoja s tem, da na podlagi programa društva „Sloga“ združimo izvolimo 10 takih zastopnikov v deželni zbor, kateri bodo složno vsi kakor en mož delovali za blagor dežele. Povedal je, kako uspešno se je delovalo in koliko se je doseglo, dokler je bila še naša desetorica kompaktna skupina — in kako žalostno so se zasaknile stvari, odkar je čez noč prišel sovražnik ter je peklensko seme prepira zasejal v zbor in po celi slovenski strani dežele. Govoril je z vnmom o Gregorčičevih zaslugah za ljudsko šolstvo v Gorici in o dotičnih uspehih in kako nespartmetno in nevhvaležno delajo učitelji, kateri so se združili z njegovimi zagriženimi nasprotniki, da si je dr. Gregorčič največ trudil v dosego zboljšanja njihovega gmotnega stanja — in to tako, da je istočasno skrbel tudi za obdačence, da bi jim namreč iz povikšanja učiteljskih plač ne narasla nova bremena. Razložil je govornik naš program in tudi naloge, ktere čakajo bodoče deželne poslance itd. Na nekatere interpelacije je odgovoril stvarno in v občno zadovoljnost. Ogibal se je vseh osebnih napadov, videlo se je, da ni hotel zadeti občutljivosti posameznikov nasprotne stranke, ki so se deležili shoda. Tako je tudi prav, kajti previdnejše je, pridobiti nasprotnike, nego odvracati jih od nas.

G. Klavžar je govoril zdržema pol drugo uro in vsi prisotni smo ga prav zvesto poslušali ter z občnim odobravanjem sprejeli njegov govor, pa tudi njegovo priporočilo, da bi se pri prihodnjih volitvah vsi združili pod zastavo „Sloge“.

Č. g. župnik se je s toplimi besedami zahvalil za govornikovo prizadevanje, opominjal zbranosti, naj se ne dajo zapeljati po onih, kateri mečejo okoli sebe z naslovi „liberalci“ in „klerikaleci“ in z „naprednjaki“ in „nazadnjaki“ in naj bodo pri prihodnjih volitvah zvesti svojim pravim prijateljem.

S tem je končalo vseskozi dostojno zborovanje. Nihče ni ne pred shodom ne pozneje kalil miru. Tako je Sv. Lucija ta dan razodela svoje pravo lice ter pokazala, da je — v pravem pomenu besede — poštna narodno-napredna občina.

Presrčna hvala društvu, ki nam je priredilo shod, in g. govorniku, ki nas je tako lepo poučil.

Tumov shod v Šmarijah. — Na povabilo župana Franca Gruntarja, katerega sin Albin je dovršil osmo šolo in potrebuje štipendij ali podporo za vseučilišče, prišel je deželni odbornik in član deželnega šolskega sveta dr. Henrik Tuma preteklo nedeljo v Šmarje oznanovat svoj lažliberalni evangelij. Dospel je po svoji navadi med deseto in enajsto uro, ko so bili tukajšnji katoliški kristijani pri predpoludanski službi božji.

Menda njemu na čast so streljali ob eni popoldne na Svinem, kjer gospa Furlanka rada posojuje svoje možnarje, naj se strelja z njimi Petru ali Pavlu. Nadučitelj Janez Kavc se je spoštljivo poklonil članu deželnega šolskega sveta ter zagotovil ga, da šmarjski naprednjaki se pobrigajo na vso moč, da prihodnje deželnozborske volitve izpadejo v zmyslu narodno-napredne stranke. Pri zaupnem shodu, h katerem so bili vabljeni le zanesljivi pristaši in nezavedni kalini, je dr. Tuma obečal obilno vinsko letino pet let prekmorsko kupčijo za rudečimi jagodami, ladjostajo ob obronkih domačega hriba, železno cesto v Štanjel, kanal v Ajdovščino, vodnjak, ki bo dajal najboljše vina, široko cesto v Rihemberk, srečo pri živini, če ne bo bolezní, ter vse dobro onim, ki njemu verujejo. Vsega zla na svetu in v deželi so krivi grof Coronini, dr. Gregorčič, dr. Rojic in „klerikaleci“; sploh, on (dr. Tuma) je pa poslan, da ozdravi vse rane, odvzame vse težave in pripelje splošno blagostanje v deželo. Največji sovražniki ljudstva so duhovniki, ki derejo ljudstvo od rojstva do groba, a najboljši prijatelji liberalni odvetniki ki polnijo svoje žepce z ljudskimi žulji ter učijo ljudstvo, koliko bi se lahko nabralo in nakopičilo svetnih dobrot, ako bi znalo posnemati svoje dobrotnike odvetnike. Slednjič je dr. Tuma pokazal navzočim še farško bisago in par farških kuharic v interesantni luči, in poučni shod je bil zaključen. Rihemberški in brejski krokarji so krokarski krokali proti domu; domač pijanček, cvet naprednjakov, je pa po vasi glasno modroval: „ali Tuma, ali Gregorčič, meni je vse eno“.

Popravek o shodu na Iderskem. — O tem shodu smo zadnjič sporočili, da se ga je udeležilo nad 160 mož. To neljubo pomoto popravljamo resnici na ljubo s tem, da izjavljamo, da se je shoda udeležilo okoli 60 mož. Ali bo „Soča“ vzela ta popravke na znanje?!

„Soča“ št. 117 je prinesla dopis iz učit. krogov, v katerem imenuje bivšega g. nadzornika tirana*). Taki so naši „napredni“ odgojitelji, taka je njih omika, njih spoštovanje do predstojnikov. Iz tega pač ne gleda drugo, nego sovrašstvo in pobalinstvo. Saj vsa goriška dežela od Predela do zadnje vasice na Krasu dobro pozna g. ces. svet. Vodopivca in je gotovo že danes vsakdo prepričan, da takega moža, vnetega za šolo in učiteljstvo, ni lahko dobiti.

Z očetovsko ljubeznijo in občudovanju vredno marljivostjo je skrbel za učitelje in za šolo. Ako sploh kdo zasluži odlikovanje na šol. polju, gotovo je to bivši g. nadzornik Vodopivec. Da se je šolstvo v naši deželi povzpelo do take stopinje dovršenosti, je njegova zasluga, kajti vse svoje delovanje posvetil je edino le šolstvu in tičal od zore do mraka in uradu ali pa opravljal nadzorniško službo po deželi. Zato pa tudi ni rabil raznih nepoklicanih pomagavcev v svojem uradu, ni imel zastankov, ker v vsem in povsod hotel je kazati svojim podrejenim uzor in vzgled. In takega moža se drzne neko učiteljsko revše psovati! Fej! Najbrž je kak lenuh, ki kriči le po zvišanju plače (za kar se je g. Vodop. tudi vedno prizadeval), in ki mu je delo zadnja briga; zato se hoče najbrž na tak način maščevati na onem, ki ga je morda priganjal k delu in k izpolnjevanju stanovskih dolžnosti. Sram vas bilo, sramotilci! Mi pa kličemo: Bog nam daj dosti takih mož in ohrani g. ces. svetnika Vodopivca še obilo let!

Stari grešnik. — Stari grešnik ze zopet: v zadnjih številkah „Soče“ izdaja znano človeče že zopet brez vsakega znaka sramu — uredniške tajnosti. Vemo sicer, da je „Soča“ že tolikokrat farbala in lagala; zato je mogoče, da so tudi trditve v teh številkah le farbarija. Ali recimo, da so res pisale v „Soči“ dotične članke tiste osebe, katerih imena zdaj „Soča“ izdaja. Kaj sledi iz tega? Da „Soča“ ne pozna uredniške tajnosti, ki bi morala biti sveta vsakemu poštnemu listu! Zato vprašamo dr. Tuma, predsednika nadzorovalnega odbora tega lista: Ali Vas ni sram, da dela Vaše glasilo z izdajanjem uredniških tajnosti sramoto vsej slovenski žurnalistiki? Imenujte nam le en časopis, ki bi bil v tem oziru tako nizko padel, kakor je padlo Vaše glasilo! Sotrudnikom Gabrščekove „Soče“ pa kličemo: Spametujte se vendar enkrat! Ne zaupajte svojega imena listu, ki ovaja svoje prejšnje dopisovalce!

Časi se spreminjajo! Z ljudmi okoli „Soče“ pridete lahko navskriž in stari *) Kaj pravijo k temu učitelji, sorodniki g. svetnika in starejši g. učitelji, ki poznajo njegove zasluge? Ali jih vest ne peče, če pomislijo, da so tudi oni sokrivci, ker podpirajo stranko, ki poraja take sadove črne nevhvaležnosti in brezmejne hudobije.

grešnik Vas bo ovajal, kakor ovaja zdaj svoje prejšnje sodelovalce!

Amerikanska reklama. — Gabršček je pisal pred šestimi leti ob 25-letnici „Soče“: „Goriška tiskarna“ je bila otvorjena l. 1893. Zagotavljam na tem svečanem mestu, da dobiček od „Goriške tiskarne“ bo užival je narod sam. Svoje prijatelje in znance širom lepe naše domovine prosimo podpore v vseh težavnih podjetjih, ki so s „Sočo“ v tesni zvezi — a na tem mestu in ob toli svečani priliki dajemo možko besedo, da od te podpore bo imel ves dobiček le narod slovenski, kateremu smo posvetili vse svoje moči, duševne in gmotne“.

Vprašamo: Kak dobiček ima narod zdaj od „Soče“?

Odgovor: Razpor, prepír in sovrašstvo, „Tutti frutti“ in — pohujšanje!

O „Primorcu“ je pisal Gabršček: V ta list bomo sprejemali oglase le narodnih trgovcev in obrtnikov. „Primorec“ bo torej edini list, ki za noben denar ne sprejme oglasov iz neslovanskih rok“.

Zdaj pa poglejte oglase v „Primorcu“! „Primorec“ prinaša celo oglase nemških židov!

Kramarjev Drejec razume dobro svoj „gšeft“!

Letošnja lista goriških porotnikov je sestavljena sledeče: A. Konjedic, A. Štrukelj, Josip Candolini, Peter Bertos, Franc Collugnati, Anton Prinčič, Edvard pl. Paganj, Oskar Franz, Matija Bensa, Ivan Lokar, Josip Doljak, Josip Hrovatin, Ferdinand Goffo, Jernej Ponton, Franc Gnot, Anton Delorenzi, Anton Klančič, Josip Vidmar, Josip pl. Premerstein, Valentin Venuti, Aleksander Soler, Adolf Mlekuz, David Bolaffio, Ernest pl. Bassa, Francišek Urbančič, Ivan Jakončič, Franc Velušček, Karol Komel, Josip Avian, Anton Chiozza, Jakob Bolaffio, Josip pl. Gironcoli, Franc Bortolotti, Peter Karol Leban, Ivan pl. Gasser, Josip Molar. Namestniki: Hugon bar. Codelli, Ladislav Jernej, Anton Orzan, Aleksander Pich, Franc Pinaucig, Anton Vilat, Karol Feliks Favetti, dr. Adolf Golob, Josip Mulitsch.

Živa zgorela. — V hiši št. 3 v ulici Colonia v Stračicah stanuje družina Sušič. Jože Sušič, oče treh otrok, je delavec v tovarni v Stračicah. Ker pa mož premalo zasluži, da vzdrži svojo družino, zaslužila je tudi njegova žena nekaj novcev s tem, da je hodila pomagat v v tovarniško kuhinjo jedno uro dopoludne. Minuli petek je šla Sušič zopet na svoje delo, doma pa je pustila svoje tri otroke, deklice, jedno enoletno, jedno triletno in jedno petletno, ki jej je bilo ime Mercedes. Vse tri je zaprla v stanovanje, naročivša jim, da bodo mirni, ključ od stanovanja pa je izročila v prtiličju stanujoči Katarini Mrak ter odšla.

Ne dolgo potem pa začuje Mrak neko otročje vpitje, pogleda in vidi triletno deklico Sušičovo, ki je odrla okno in kričala dol, da njena sestra Mercedes gori. Mrak se je tega tako prestrašila, da se za hip ni mogla spomniti, kam je dejala ključ od Sušičevega stanovanja. K sreči je delal na stehi zidar, ki je tudi slišal klicanje deklice. Hitel je po lestvi skozi okno in tu se mu je prikazal strašen prizor: petletna Mercedes je klečala v kuhinji na tleh in bila vsa v plamenu. Zidar jej naglo odtrga z života obleko, a bila je strašno opečena. Da jej piti vode, a pri tem je revica izdihnila svojo dušico. Ko so poklicali dr. Pitamica, je ta konstatiral, da je deklica vsled opeklin po životu, rokah in nogah umrla. Tudi lasje so jej popolnoma zgoreli.

Veselica „Kmetkega bralnega društva“ v Biljah. — Preteklo nedeljo je priredilo imenovano društvo povodom razvitiya svoje zastave lepo veselico. Občinstva je prišlo obilo. Prišli so ljudje iz Renč, Vrtojbe, Mirna, Št. Andreža in celo iz Sovodenj. Dvorana g. Solerja, v kateri se je vršila veselica, je bila polna občinstva. Vspored veselice se je dobro proizvajal, in je bilo občinstvo prav dobre volje. Ako bi se smelo kaj opomniti, dalo bi se reči le toliko, da bi bilo morebiti bolje, ako bi se mladi pevski zbor vežbal najprej v lahkkih skladbah. — S. Gregorčičeva deklamacija „Domovini“ se je prav izvrstno deklamovala. Kretanje in povdaranje besed se je popolnoma strinjalo z vsebino deklamacije. — Igra „Svoji k svojim“ je bila prav srečno izbrana in žeteti bi bilo, da bi se igrala večkrat na naših odrih. Gg. igralci in igralko so pokazali, da so bili kos svojim ne prav lahkim nalogam. Posebno oče župan z dolgo brado in gospa županja z nje priljubljenim glasom sta se posebno odlikovala. Pa tudi hčerka županova in snubača Kričič v fraku in priprost kmetški sin nista zaostajala v vršenju svoje vloge. Na sploh je bilo občinstvo z vspehom zadovoljno in se lahko izreče čast proizvajalcem. Med

vsako točko vsprejeda je svirala vojaška godba iz Gorice prav vrló, kakor ona zna. — Po veselici je bil živahen ples, na katerem se je plesa željna mladina zabavala ob prijetnih zvokih godbe. — Kar se tiče zastave, je navadna slovenska trobojnica z lepimi trakovi in zlatim napisom. Pa saj se ne zahteva, da mora biti ravno svilena, glavna reč je ta, da se ostane zvesto pod njenim praporom! Udeležence.

Tatvina v Korminu a ne v Komnu. — V zadnji številki smo poročali, da je bil okraden gosp. dekan v Korminu. Mesto besede Kormin pa je stavce po pomoti postavil besedo Komen. Toliko v pojasnilo.

Škrlatica. — V Nabrežini in v Slivnem na Krasu je začela razsajati zadnje dni med otroci škrlatica. Šole so zaradi tega zaprte.

Požar v Monasteru. — V petek in v soboto je gorelo na posestvih Ritter Zahony-ja v Monasteru. Zgorel je mlin za riž in mlekarna.

Okrožnica vsem županstvom, gospodarskim svetom in cestnim odborom poknežene grofovine Goriško-Gradiške.

Sklicuje se na svoji okrožnici z dne 10. avgusta 1898 št. 4654 in z dne 5. sept. 1900 št. 4639 nalaga deželni odbor vsem županstvom, gospodarskim svetom in cestnim odborom, naj mu zanesljivo do 1. novembra t. l. predložijo svoje zakonito ustanovljene proračune za leto 1902 z vsemi dotičnimi dokazili. Občinskim proračunom je priložiti:

1. Razglas v zmyslu §. 65 občinskega reda; 2. sejni zapisnik obsegajoč razpravo proračunov; 3. razglas po določilu §. 81. občinskega reda, razkazujoč naložene doklade in davščine; 4. sumar davkarskega urada o predpisanih izravnih davkih; 5. v občinah, katere še skupno plačujejo davke od občinskega posestva, priložiti je tudi potrjeno razdelitev davka med posamezne užiavalce po §. 70. obč. reda.

Priloge, ki se imajo priložiti proračunom cestnih odborov so navedene v §. 33., drugi odstavek cestnega zakona z dne 21. maja 1894 dež. zak. št. 13.

Gospodje župani oziroma načelniki gosp. svetov in cestnih odborov so osebno odgovorni za točno izpolnitev tega naročila in za vse posledice, ki bi občino zadeli vsled zakasnitve.

Po preteku zakonitega roka, to je od 1. decembra naprej pridržuje si deželni odbor, da uporabi proti tistim občinam, katere bi do takrat še ne bile predložile svojih proračunov, vsa dovoljena prisilna sredstva, zlasti da dopošlje na troške mudečega županstva ali načelnikstva deželnega uradnika, da sestavi in občinskemu zastopu v rešitev predloži proračune, — ali pa da uradoma naloži potrebne doklade v založbo ugotovljenih bolnišničnih stroškov v zmyslu deželnega zakona z dne 21. julija 1875 št. 16 dež. zak.

Slednjič se opaža, da je c. kr. finančno ravateljstvo v Trstu z dopisom 19. septembra t. l. št. 32092 naznanilo deželnemu odboru, da ne bo več v stanu naročevati davčnim uradom pobiranje onih doklad, ki bi se prepozno naložile. Zato se vnovič priporoča največjo točnost v predlaganju proračunov.

Deželni glavarjem na Kranjskem je zopet imenovan dosedanji deželni glavar Oton pl. Detela.

Boj proti štajerskim Slovincem. — Pangermani so naredili nov načrt, kako bi prej ugonobili gmotno in narodno štajerske Slovence. Začeli so prirejati shode, na katerih ukrepajo vse mogoče in nemogoče za uničenje našega naroda v tej pokrajini. Na dveh shodih, v Mariboru in v Radgoni, ki so jih imeli minuli teden, so sklenili to-le: Nemci se morajo polastiti vseh okrajnih in šolskih zastopov med štajerskimi Slovinci, — proti slovenskim posojilnicam je ustanovljati nemške posojilnice, — med ljudstvom je širiti slovensko pisani list „Štajerca“, ki dela za ponemčenje Slovencev, — otroci v šolah se morajo vzgajati v nemškem narodnem duhu, — slovenski učitelji in profesorji morajo izginiti iz slovenskih šol, zato je upeljati v šole slovensčino za Nemce, da potem nastane večje število nemški mislečih učiteljev, advokatov itd. — na Dunaju in v Gradcu je ustanoviti informacijske pisarne za nastavljanje uradnikov po spodnjem Štajerskem. Treba je ustanoviti še več ponemčevalnih zavodov in treba je zasledovati, katera slovenska posestva se dajo dobiti v v nemške roke itd. itd. Proti taki „pošteni“ politiki. Vsenemcev bodo štajerski Slovinci seveda morali podvojiti svoje moči.

Idrijsko živo srebro na Kitajskem. — V Hongkongu se vsako leto speča mnogo živega srebra, katero se poglavito vporablja v izdelovanje cimbobra, iz katerega se dobiva Kitajcem toli priljubljena rudeča barva. Nas zanima

to dejstvo posebno zaradi tega, ker do-
lično živo srebro prihaja na Kitajsko
večinoma iz Idrije čez London. Letos je
bila kupčija zaradi kitajskih nemirov
slabejša in se je prodalo le kakih 6000
steklenic živega srebra v Hongkongu ter
so tudi cene bile nestalne. Ako bi se naše
živno srebro neposredno importiralo na
Kitajsko, bi se pač dale doseči boljše in
tudi stalnejše cene in bi se tako lažje
nasprotovalo vedno rastoči konkurenci
manj vrednih kemičnih surogatov, kateri
se uporabljajo v izdelovanju cinobra.

Loterijske številke.

12. oktobra.

Grac 55 16 77 72 44
Dunaj 20 40 86 34 31

Za jesensko

***** in *****
  zimsko sezono!

Razno modno in drugo jesensko
kakor tudi zimsko blago, za dame in
gospode, toplo priporoča svojim rojakom
v mestu in na deželi, nova tvrdka:

J. Zornik

prva in jedina slovenska trgovina
te stroke v Gorici, Gosposka ulica
št. 7, tik „Krojaške zadruge“, v hiši
„Ljudske posojilnice“.

Najceneja, najboljša in najlepša izbor
vsakovrstnih okraskov za obleke, zimskih
svilnenih in volnenih rut, šerp, predpas-
nikov, nogavic, rokavic, otroških oblek,
dežnikov, blusen, perila za gospode, kras-
nih kravtat, Jaeger podoblek, svile za lišp
in bluse, zameta, pliš, čepic za otroke,
domačih čevljev za dame, gospode in
otroke, modercev, cerkvenih čipk i. t. d.

Najceneje skladišče vsih potrebščin
za gosp. šivilje in gospode krojače. Na-
ročila iz dežele izvršujejo se točno proti
poštnemu povzetju.

Brez vsake konkurence!

Šimenc Fric

krčmar

v Gosposki ulici hiš. št. 19,

„Alla città di Gorizia“

toči raznovrstna bela in črna vina
ter postreže z vsakovrstnimi okus-
nimi jedili.

Priporoča se toplo svojim rojakom
v mestu in na deželi.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošila
tudi vzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

OZNANILO.

Podpisani naznanjam sl. občin-
stvu v mestu in na deželi, da sem
odprl

brivsko podružnico

v ulici Duomo (pod stolno cerkvijo,
nasproti trgovine Drašček).

kjer bodem mogel postreči cenj. svo-
je občinstvo, posebno spodnjega dela
mesta ter one na deželi, bolj nego
sem to storil doslej.

Obe brivnici sta preskrbljeni z
izbornimi delavskimi močmi, da lahko
obljubljam točno in hitro postrežbo.]

V zalogi imam vedno v veliki
izberi vse potrebščine te stroke
kakor najfineja in navadna mila,
vsakovrstne parfumarije za gospode
in dame, vse po jako zmernih cenah.

Rojakom z mesta in dežele se
toplo priporočam udani

A. Pucelj

brivec.

Oznanilo!

Dve elegantno opravljeni sobi,
ena velika, druga manjša, oddaste
se mesečno po zmerni ceni v najem
Kje, pove iz prijaznosti naše
upravnistvo.

Josip Valentincič,

pekovski mojster

v Gorici v Raštelju št. 29.

priporoča

vedno sveži kruk navadni
in najfinejši,

vsakovrstno pecivo za godove in
druge razne „pogrjane“, prav
okusne kolače za birmo in po-
roke, različne torte itd.

Vsa naročila izvršuje točno in
natančno po želji gospodov na-
ročnikov po jako zmernih cenah.

Izvolé naj ga torej počastiti z
mnogobrojnimi naročili cenj. gg.
rojaki v mestu in na deželi.

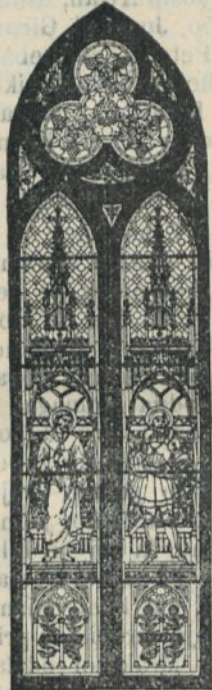
Zavod za slikanje na steklu

Edvard Stuhl,

Gradec, Ungergasse št. 3.

izdeluje

slikana okna za cerkve in hiše v raznih slogih.



Podpisani si šteje
v prijetno dolžnost,
s tem firmo za sli-
kana okna g. Edv.
Stuhl iz Gradca v
vsakem oziru pripo-
ročiti. V tukajšnji
novi cerkvi je ime-
novani gosp. Stuhl
priskrbel vsa bar-
vana okna v splošno
zadovoljnost in zelo
po primerni ceni.

Kuracijski urad v št.
Andrežu pri Gorici
dne 19. decembra 1900.

Jos. Kosovel,
kurat.

Videlo in potrdilo!
Občinsko županstvo
št. Andrež,
dne 19. decembra 1900.

Andr. Lutman,
župan.

Takih priznavanj imam prečastiti duhov-
ščini na razpolago se dokaj.
Uljudno se priporočam

Ed. Stuhl.

Prva slovenska odlikovana krojaška delavnica
v Gorici.

Anton Krušič

krojaški mojster in trgovec v Vrtni ulici št. 26.

Izdeluje vsakovrstne moške obleke po vsakem kroju
ter za vsaki stan.

Ima tudi bogato zalogo domačega in an-
gleškega sukna vseh vrst za vsak letni čas.

Izdelke iz lastnega blaga jamči.

Olje za sluh

po višjem stabnem zdravniku
dr. Schmidt-u

je popolnoma prosto škodljivih tva-
rin iz eteričnih in rastlinskih olj.
To olje je priporočeno po slavni
zdravnikih za ušesne bolezni dr. G.
Hammerschmid in dr. Goldmann, ka-
kor najboljši in najgotovnejši zdra-
vilo za vse ušesne bolezni ter se
vže nad 25 let rabi z najboljšim
vspehom.

Steklenica tega olja z navodom
vdobiva se po 4 K v lekarni g.
CRISTOFOLETTI v Gorici.

Podpisana priporočata slavnemu ob-
činstvu v Gorici in na deželi svojo novo
urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pi-
jače n. pr.: francoski Cognac, pristni
kranjski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, goružice (Senf.)
Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo
milo ter drugo v to stroko spadajoče
blago. — Postrežba točna in po zmernih
cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

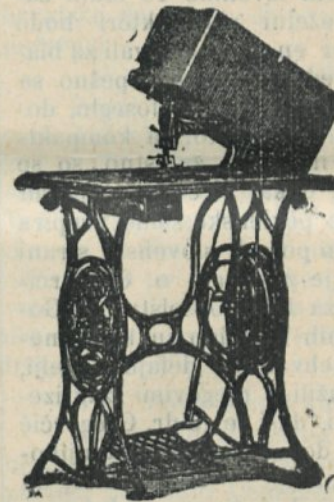
trgovca v Semeniški ulici h. št. 1.
v lastni hiši, kjer je „Trg. obrt. zadr.“

Peter Drašček,
trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občin-
stvu v Gorici in z dežele.
Prodaja kavino primeso,
sladkor, mlo, slanino, riž,
maslo surovo in kuhano,
olje, moko iz Majdičevih
mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,
zaloga šivalnih strojev v Gorici,
Stolna ulica št. 2.



Prodaja
stroje tudi
na teden-
ske ali
mesečne
obroke.
Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše
kakovosti.
Priporoča
se slav.
občinstvu.

„Narodna Tiskarna“

ima v zalogi vse tiskovine
za duhovnije, županstva in
druge urade na močnem
papirju



„Narodna Tiskarna“

ima v zalogi in na prodaj
knjige: „Ilijado“, „Tri igre“ za
slov. mladino in „Zgodovino
tolminske šole“

„NARODNA TISKARNA“

v Gorici, ulica Vetturini št. 9

je preskrbljena z povsem novimi črkami,
okraski in finim papirjem, ter mora pre-
vzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času po tako
nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

„Narodna Tiskarna“

tiska

„GORICO“

ki izhaja dvakrat na teden v dveh
izdajah, ter stane na leto 8 kron,
pol leta 4 K, četrt leta 2 K

„Narodna Tiskarna“

tiska

„PRIM. LIST“

ki izhaja vsak četrtek ter stane na
leto 4 krone, pol leta 2 K, za manj
premožne celo leto 3 K

Pismena naročila tiskovin
se izvrše z obratno pošto;
vs a druga v najkrajšem
o o o o času o o o o